

Projekt: Czytanie ma moc!

Warsztaty przygody

Scenariusz dla nauczyciela

- 1. Baza edukacyjna:** książka Anny Dziewit-Meller, *Damy, dziewczuchy, dziewczyny. Historia w spodnicy* /Wydawnictwo Znak Emotikon/.
- 2. Odbiorcy:** uczniowie klasy III SP.
- 3. Cele ogólne:**
 - Rozbudzenie w uczniach pasji czytelniczej.
 - Kształtowanie świadomego odbiorcy literatury i kultury.
 - Wspieranie aktywności i twórczych działań u uczniów.
 - Rozwijanie pozytywnych postaw w oparciu o wzorce znanych osób / Wanda Rutkiewicz/.
 - Wzbogacanie słownictwa.
- 4. Cele szczegółowe:**
 - Uczeń **wie**, co to jest regulamin, **tworzy** prosty regulamin.
 - Uczeń **rozwija** umiejętność pisania listu.
 - Uczeń **charakteryzuje** bohatera poprzez wymienienie jego cech.
 - Uczeń **omawia** efekty swoich działań twórczych.
 - Uczeń **wyraża** swoje przeżycia i spostrzeżenia w różnych formach plastycznych.
 - Uczeń **doskonali** budowanie relacji społecznych poprzez pracę w parach i w grupie.
 - Uczeń **prezentuje** postawę szacunku wobec prac i poglądów innych.
- 5. Metody i formy pracy:**
 - Burza mózgów
 - Prezentacja
 - Praca w grupach
 - Działania twórcze – praca plastyczna
- 6. Pomoce dydaktyczne:**
 - Materiały plastyczne
 - Karty pracy dla ucznia w pdf.
 - Wizerunek Wandy Rutkiewicz – rysunek Joanny Rusinek dla każdego ucznia do wykorzystania przy projekcie odznaki
 - Fragment książki A. Dziewit-Meller, *Damy, dziewczuchy, dziewczyny* – rozdział: Wanda Rutkiewicz. Królowa najwyższych gór /dla każdego ucznia/.
 - Egzemplarz książki A. Dziewit-Meller, *Damy, dziewczuchy, dziewczyny*.

7. Przebieg:

Lekcja I. Temat – Wanda najlepszym patronem. /90 min./

Witamy uczniów i zapowiadamy pracę warsztatową, związaną z projektem *Czytanie ma moc*. Realizujemy warsztaty przygody, dlatego trzeba podkreślić jej wartość. Jeżeli ten warsztat będzie drugim z kolei, warto nawiązać do poprzednich zajęć i zbadać, co uczniowie pamiętają oraz jakie jest ich nastawienie przed kolejnymi zajęciami z tego cyklu. Jeśli w wypowiedziach pojawią się jakieś istotne komentarze, co do samego przebiegu zajęć /np. zbyt długie, niezrozumiałe, więcej pracy samodzielnej, więcej pracy grupowej, za mało czasu na wykonanie zadania, itp./ będzie można zwrócić na to uwagę przy projektowaniu kolejnych rozwiązań. Możemy zacząć np. w ten sposób:

- Kochani, witam Was serdecznie. Dziś chciałbym zaprosić Was do udziału w kolejnym warsztacie z serii: *Czytanie ma moc*. Ale najpierw krótkie przypomnienie. /Nawiązanie do poprzednich warsztatów można zrealizować za pomocą poniższych pytań./
 - Czy pamiętacie może nasze pierwsze warsztaty przygody?
 - Kim byli bohaterowie?
 - Jaką książką się zajmowaliśmy?
 - Czy pamiętacie, jakie emocje towarzyszyły Wam przy pracy?
 - Z jakim nastawieniem przychodzicie dziś?

Po krótkiej rozmowie przechodzimy do ćwiczenia wprowadzającego problematykę zajęć. Polega ono na stworzeniu Klasowego Katalogu Szalonych Przygód. Prosimy uczniów, aby się podzielili swoimi najbardziej niespotykanymi pomysłami na przygodę, którą chcieliby przeżyć, a następnie zapisujemy ich propozycje na tablicy Można to zrobić w następujący sposób:

- A zatem przygoda. Któż z nas nie marzy o przeżyciu wspaniałej, szalonej, zaskakującej przygody, która pozostawi w naszej pamięci niezatarty ślad? Nie wiem, jak Wy, ale ja tak. Mam kilka takich pomysłów. Niestety nie wszystkie udało mi się – jak do tej pory – zrealizować. Kolekcjonuję je, zapisuję w maleńkim notatniku, który zawsze mam przy sobie. Często wkładam ten notatnik pod poduszkę. Zapytacie, w jakim celu? Wówczas moje sny są bardziej kolorowe. Nie mam pojęcia, jak to się dzieje. Taka magia. W każdym razie mam swój własny *Katalog Szalonych Przygód*. Jeżeli uda mi się zrealizować jakąś przygodę, wykreślam ją z mojego notatnika. Wówczas robi się miejsce na kolejne. Z resztą sami zobaczcie. /Tutaj prezentujemy nasz osobisty Katalog Przygód SzalonychJ. Mogą się w nim znaleźć np. takie pomysły:
 - Skok na bungee.
 - Lot balonem.
 - Zjedzenie lodów jednocześnie w dwóch ulubionych smakach.
 - Zobaczenie „na żywo” Mona Lisy.

- Nurkowanie z delfinami.
- Wizyta u św. Mikołaja w Laponii, itp.

- Teraz chciałbym Was poprosić o chwilę zastanowienia. Pomyślcie o Waszych najbardziej twórczych, ciekawych, wymarzonych pomysłach na przygodę. Zróbmy „burzę mózgów” i stwórzmy wspólny *Klasowy Katalog Szalonych Przygód*. Zapiszę Wasze pomysły na tablicy, a Wy zanotujcie je w zeszytach. /Przy zapisie nie powtarzamy pomysłów tego samego typu/.

Następnym krokiem będzie powołanie do istnienia Klubu Młodego Miłośnika Przygód. W nawiązaniu do początku lekcji, wyjaśniamy jaką rolę pełnią takie kluby i po co powstają. Następnie w zabawnej formie przeprowadzamy „pasowanie” uczniów na członków Klubu. Oto propozycja:

- Teraz już wiem, że Wasz „entuzjazm przygodowy” jest ogromny. Szkoda byłoby go zmarnować. Mam pomysł, co możemy zrobić, założmy Klub, co Wy na to? Kluby powstają po to, aby ludzie, którzy mają podobne pasje i zainteresowania oraz niespożytą energię, potrzebną do ich realizacji, mogli się raz na jakiś czas spotykać, wymieniać pomysłami i wspólnie planować ich realizację. Zgadza się ze mną? Proponuję, aby nasz klub nazywał się *Klub Młodego Miłośnika Przygód*. Co Wy na to? Jak sądzicie jakie będzie główne zadanie naszego Klubu? Będziemy sobie pomagać w realizacji naszych przygód. A teraz „pasowanie” na członków naszego Klubu.

W tym bardzo ważnym punkcie lekcji możemy wykazać się kreatywnością. Wymyślimy atrakcyjną formę „pasowania”, pamiętając przy tym, by nie zabierała zbyt wiele czasu, ponieważ każdy uczeń powinien przejść przez ten rytuał. Dobrze, aby działał on pod hasłem przygody. Pasowanie może być połączone z próbą, którą może być na przykład: wypicie „okropnej” mikstury, włożenie dłoni do pojemnika z lodem, połaskotanie po szyi piórkiem, itp. W trakcie „pasowania” wypowiadamy formułkę: Drogi/Droga uroczycie mianuję Cię członkiem **Klubu Młodego Miłośnika Przygód**.

Każdy poważny klub oprócz swoich członków oraz celów i założeń posiada swój regulamin. A zatem przechodzimy do opracowania regulaminu dla Klubu Młodego Miłośnika Przygód. Wpierw wyjaśniamy, czym jest regulamin, a następnie uczniowie w grupach tworzą regulamin Klubu, wykorzystując do tego kartę pracy. Moderujemy wszystkie ich działania i podajemy przykładowy zapis pierwszej zasady, by wskazać jego właściwą formę. Oto propozycja wprowadzenia:

- Każdy poważny klub posiada swój regulamin. Czy wiecie, co to takiego? To zbiór zasad, których przestrzegają i którymi kierują się w działaniu członkowie klubu. My także powinniśmy taki stworzyć. Chciałbym podzielić Was teraz na cztery/pięć grup. Waszym zadaniem będzie opracowanie 5 zasad do naszego klubowego regulaminu. Pomoże Wam w tym

karta pracy, którą teraz rozdadam. Znajdziecie w niej przykłady zasad, możecie je wykorzystać lub stworzyć własne. Porozmawiajcie, przedyskutujcie i zapiszcie je w kartach. Na wykonanie zadania macie 15 minut.

Dzielimy uczniów na 5 grup i rozdajemy każdemu uczniowi kartę pracy.

Po zakończeniu pracy, przedstawiciele grup czytają swoje regulaminy. Do regulaminu KMMP każda z grup proponuje jedną zasadę. W ten sposób tworzymy go wspólnie.

- Poproszę teraz, abyście wybrali przedstawiciela, który odczyta dla klasy Wasz regulamin. /Przedstawiciele grup odczytują/. Niech każda grupa wskaże jedną zasadę, która wydaje się jej najbardziej potrzebna, zapiszemy ją na tablicy. Wybrane zasady stworzą regulamin naszego Klubu. /Przedstawiciele grup odczytują wybraną zasadę, a my zapisujemy ją na tablicy/.

W tym miejscu warsztatów przechodzimy do książki A. Dziewit-Meller, *Damy, dziewczuchy, dziewczyny. Historia w spódnicy*, której fragmenty będziemy poznawać. Robimy to, wybierając patrona Klubu. Wpierw wyjaśniamy, kim powinien być patron, a następnie zapoznajemy uczniów z historią himalaistki Wandy Rutkiewicz – rozdział: Wanda Rutkiewicz. Królowa najwyższych gór. Poniżej przykład wypowiedzi:

- Nasz Klub ma już nazwę, członków, regulamin, czy ktoś z Was wie, jakiego ważnego elementu brakuje, aby stał się prawdziwym Klubem? Jakie są wasze pomysły? Brakuje nam jeszcze patrona, czyli osoby, której historia życia, zachowanie, cechy charakteru i sposób postępowania może być dla nas przykładem. Znam taką osobę. Chciałbym Wam ją teraz przedstawić. Nazywa się Wanda Rutkiewicz i była najsłynniejszą polską himalaistką. Posłuchajcie fragmentu książki A. Dziewit- Meller *Damy, dziewczuchy, dziewczyny. Historia w spódnicy*. Postarajcie się zapamiętać, jak najwięcej informacji.

Odczytujemy załączony fragment książki Wydawnictwa Znak. Emotikon. Następnie uczniowie będą mieli za zadanie zebrać najważniejsze wiadomości o Wandzie Rutkiewicz na karcie pracy. To zadanie do indywidualnej realizacji, na jego wykonanie przeznaczamy 20-30 minut, w zależności od potrzeb klasy. Pracę uczniów organizujemy na przykład w ten sposób:

- Moi Drodzy. Teraz chciałbym, abyście spróbowali stworzyć portret Wandy, która moim zdaniem znakomicie się sprawdzi, jako nasza klubowa patronka. Pomoże Wam w tym karta pracy, którą zaraz rozdadam. Każdy z Was otrzyma ode mnie także odczytany fragment. Możecie tam sprawdzić informacje, jeśli nie zapamiętaliście wszystkiego przy słuchaniu. /Rozdajemy dzieciom karty pracy i fragment tekstu. W razie potrzeby pomagamy im indywidualnie. Na koniec – według uznania – zbieramy karty do poprawy lub prosimy o wklejenie ich do zeszytu/.

Podsumowujemy pracę uczniów i wprowadzamy zadanie domowe. Będzie ono polegało na napisaniu osobistego listu do Wandy Rutkiewicz. Zadanie to proponujemy w klasach, w których uczniowie już wcześniej poznali zasady pisania listu. Warto jest jednak je krótko przypomnieć. Żeby ułatwić dzieciom stworzenie listu, rozdajemy karty ze schematem jego poprawnej budowy. Oto instrukcja, którą możemy wykorzystać:

- Mam nadzieję, że zgadzacie się z moją opinią, iż Wanda będzie doskonałą patronką naszego Klubu. Była dzielną, silną i bardzo odważną kobietą, która nie bała się stawić czoła żadnej przygodzie. Jeżeli spodobała Wam się ta historia i chcielibyście poznać więcej ciekawych kobiet – Polek, które dokonały czegoś wyjątkowego wówczas, kiedy żyły, koniecznie przeczytajcie całą książkę A. Dziewit-Meller, *Damy, dziewczuchy, dziewczyny. Historia w spódnicy*. I gwarantuję wszystkim chłopcom, że nie jest to tylko świetna lektura dla dziewczyn. A teraz zadanie domowe. Czy pamiętacie lekcję, w czasie której nauczyliśmy się, jak należy poprawnie napisać list? Dziś będziecie mieli szansę wykorzystać tę wiedzę. Przypomnijmy sobie zatem, jak powinien wyglądać list, z jakich elementów się składa.

W tym miejscu przypominamy budowę listu, korzystamy przy tym z karty pracy, która będzie podstawą zadania domowego. (Karta zawiera gotowy schemat budowy listu, który może być znaczącą pomocą dla dzieci z różnymi trudnościami. Jeśli mamy całkowitą pewność, że uczniowie opanowali schemat tej formy wypowiedzi, możemy zostawić naszym uczniom całkowitą dowolność w jej tworzeniu). Następnie objaśniamy uczniom ich zadanie domowe, na przykład:

- Chciałbym, abyście napisali swój osobisty list do Wandy Rutkiewicz. Napiszcie jej kilka słów o sobie, o swoich pomysłach na wyjątkowe przygody, a także o tym, co spodobało Wam się najbardziej w jej historii. Pomocą będzie dla Was karta pracy. Życzę wspaniałych pomysłów i czekam z niecierpliwością na efekty.

Lekcja II. Temat: Klub Młodego Miłośnika Przygód – sesja pierwsza. /45 min./

Witamy uczniów i nawiązujemy krótko do poprzedniej lekcji. Możemy także wybać emocje, które towarzyszyły pisaniu listów. Rozpoczynamy lekcję choćby w ten sposób:

- Witajcie. Z wielką niecierpliwością oczekiwałem tej lekcji. I już na początku chcę zapytać, jak Wam poszło? Czy napisaliście listy? Jeśli tak, to proszę, odczytajcie je. Wspólnie posłuchajmy.

Wszyscy lub wybrani czy wskazani uczniowie odczytują na głos swoje listy. Ta część lekcji stanowi również doskonałą okazję ćwiczenia umiejętności czytania na głos.

Po prezentacji prac w ramach niespodzianki możemy zaproponować włożenie wszystkich listów do dużej koperty i wysłanie ich np. do Polskiego Związku Alpinizmu. Dane adresowe można znaleźć w internecie.

Warsztaty zamyka zadanie twórcze, które polega na zaprojektowaniu oznaki Klubu Młodego Miłośnika Przygód. Gdy uczniowie stworzą projekty, możemy zrobić głosowanie na odznakę, która najlepiej odda ideę Klubu. Zadanie wprowadzamy, na przykład, w ten sposób:

- Każdy szanujący się Klub oprócz swoich członków, skutecznego planu działania, regulaminu i znakomitego patrona, ma również swoją odznakę, którą z dumą noszą jej członkowie. Jako ostatnie zadanie w tym cyklu proponuję Wam projektowanie odznaki klubowej, której podstawą będzie wizerunek naszej patronki Wandy. Rozdam Wam teraz zdjęcie, którym będzie się inspirować. Na takiej odznace powinna się pojawić nazwa naszego Klubu oraz zawołanie – hasło, które dobrze odda założenia klubowe. Liczę na Waszą kreatywność. Do dzieła.

Zakończenie na przykład:

- Żegnamy się powoli z Wandą, ale nie z przygodą. Już dzisiaj ciekawa jestem Waszych kolejnych, twórczych pomysłów, gdy wrócimy do warsztatów *Czytanie ma moc*. Dziękuję i do zobaczenia.

Program objęty kuratelą metodyka. Scenariusze zostały pozytywnie zaopiniowane przez dr Martę Rusek - literaturoznawczynię i dydaktyka literatury, wykładowczynię w Katedrze Polonistycznej Edukacji Nauczycielskiej na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, autorkę wielu publikacji, w tym poradników dla nauczycieli.

Autorka scenariuszy: Magdalena Zaporowska – teatrolog, filolog polski, edukator i nauczyciel, na co dzień uczący j. polskiego w jednej z krakowskich szkół metodą Marii Montessori. Od lat w kontakcie z dziećmi i młodzieżą, z ich potrzebami i możliwościami edukacyjnymi. Zafascynowana tym, co dzieje się na styku sztuki i edukacji.